

Komunikacja miejska na miarę XXI wieku

Układy komunikacyjne miast nie były projektowane dla dzisiejszej liczby samochodów, stąd też nie sposób w nieskończoność poprawiać przepustowości ulic. Jedynym rozwiązaniem jest z jednej strony gruntowna modernizacja nawierzchni najważniejszych arterii, z drugiej zaś uczynienie z komunikacji zbiorowej optymalnego środka transportu.

Począwszy od pierwszej edycji programu Phare, Białystok stale obecny jest w czołowej liście beneficjentów środków unijnych. To efekt ciężkiej pracy powołanych do tego celu urzędników, ale również dobrej organizacji, przede wszystkim zaś ciekawych i innowacyjnych projektów zgłaszanych przez miasto.

Pierwszym dużym projektem, zrealizowanym z udziałem środków Unii Europejskiej, była budowa nowego tunelu (obecnie im. gen. Emila Augusta Fieldorfa „Nila”), który zdecydowanie poprawił połączenie południowo-zachodniej części miasta ze śródmieściem. Wraz z tunelem, gruntownie przebudowane zostały także ulice w tym rejonie. Łącznie z dwóch edycji programu Phare (SSG 2000 i SSG 2001) udało się pozyskać prawie 30 mln złotych. Warto wspomnieć, że Białystok jako pierwsze miasto w Polsce podpisał umowę na dofinansowanie w ramach Phare.

- Był to na owe czasy potężny zastrzyk finansowy dla budżetu miejskiego - mówi Alina Pisiecka, dyrektor Biura Funduszy Europejskich w białostockim magistracie. - Przede wszystkim jednak, dzięki temu projektowi, zyskałszy duże doświadczenie, co z pewnością zaprocentowało w kolejnych latach.

Organizacja na nowe czasy

Tunel wraz z nowymi ulicami został oddany do użytku w 2004 roku. Warto nadmienić, iż w owym czasie wspomniane wyżej Biuro jeszcze nie istniało. Dopiero w roku 2007 powołane zostało do życia jako odrębna jednostka, zajmująca się wyłącznie projektami unijnymi.

- Po wejściu Polski do UE stało się jasne, że pozyskiwanie środków zewnętrznych jest na tyle ważnym zadaniem, iż należy je wydzielić – wspomina dyr. Pisiecka. Potrzeba ta stała się paląca w związku z nowym okresem programowania 2007-2013 i szansą na ogromne dofinansowanie miejskich inwestycji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej.

Dodać trzeba, iż osobny referat, zajmujący się pozyskiwaniem środków UE powstał

Zmodernizowana ulica Produkcyjna

... i Zwierzyniecka

Fot. Mateusz Hołownia

również w białostockim Departamencie Inwestycji.

Z całą pewnością na sukces Białegostoku złożyło się wiele czynników. Spośród nich pierwszoplanową zdaje się być umiejętność tworzenia interesujących projektów. Interesujących – to nie tylko spektakularnych i kosztownych, ale również takich, które są logicznym następstwem dotychczas realizowanych inwestycji i znacząco wpływają na rozwój miasta w wielu aspektach.

Białostocki projekt modelowy

Doskonałym przykładem takiego przedsięwzięcia jest największy z białostockich projektów – „Poprawa jakości funkcjonowania systemu transportu publicznego miasta Białegostoku”, którego etap pierwszy zakończony został w roku 2007 z udziałem środków EFRR w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Drugi etap projektu został w dużej części zrealizowany z wykorzystaniem środków otrzymanych w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Całość zaś - wszystkie trzy etapy - zakończona zostanie w 2013 roku.

W Białymstoku przekonano się, że najlepsze efekty przynosi nie tyle wielka liczba składowanych projektów, ale raczej zintegrowane działania zaplanowane na lata, kompleksowo zaspokajające potrzeby miasta i jego mieszkańców.

W kolejnych etapach nie znalazły się bynajmniej przypadkowo wybrane miejskie ulice, wymagające pilnego remontu. Chodziło o coś znacznie ważniejszego - o stworzenie nowoczesnych ciągów komunikacyjnych ułatwiających poruszanie się po mieście, a także łączących miasto z drogami krajowymi.

Niebagatelną rolę odgrywają również te działania, które mają zachęcić mieszkańców miasta do korzystania z autobusów komunikacji miejskiej. Będzie to oczywiście komunikacja nowoczesna, punktualna i dostosowana do potrzeb pasażerów.

Nowe nawierzchnie, nowoczesny tabor

Realizacja pierwszego etapu projektu, jak wspomniano powyżej, została już zakończona. Kosztowała przeszło 70 mln złotych, z czego aż 42,5 mln pochodziło ze środków

unijnych. W ramach projektu zmodernizowany został jeden z najważniejszych miejskich ciągów komunikacyjnych, na który składają się ulice: Kopernika - Zwierzyniecka - 11 Listopada - Skłodowskiej - Liniarskiego i Kalinowskiego. Ulice, wyposażone w nowe nawierzchnie i niezbędną infrastrukturę, zwiększyły komfort poruszania się po mieście, zapewniając, zarówno białostoczanom, jak i osobom przyjezdnym, wygodny dostęp do najważniejszych obiektów - szpitali, sądu, wyższych uczelni.

Równie istotny był zakup 43 nowych autobusów, które zastąpiły najbardziej zużyty tabor białostockich spółek przewoźniczych. Nowe pojazdy spełniają standardy nowoczesnej komunikacji – są niskopodłogowe, przystosowane do przewozu pasażerów na wózkach inwalidzkich, wyposażone w system zapowiedzi głosowych, a także system GPS z komputerowym rejestratorem jazdy. Warto nadmienić, że jako jedne z pierwszych w Polsce spełniały one normę emisji spalin EURO 4.

Oszczędny zrobi więcej

Pierwszy etap stanowił właściwie tylko preludium do dalszych działań. Dzięki środkom dostępnym w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, można było przystąpić do drugiego, dwukrotnie droższego, etapu projektu. Koszt jego realizacji to ponad 160 mln zł, zaś z kasy unijnej miasto otrzyma tym razem niemal 120 mln.

Białystok i tym razem okazał się liderem przygotowując pierwszy tak duży projekt, na który została podpisana umowa o dofinansowanie w ramach programu Rozwój Polski Wschodniej.

Nie zmieniły się oczywiście priorytety, którymi są nadal modernizacja najważniejszych komunikacyjnych ciągów i rozwój transportu publicznego. W ramach drugiego etapu wykonany został ciąg ulic: Produkcyjna - Antoniuk Fabryczny - Antoniukowska. Tym razem miasto nie ograniczyło się do modernizacji istniejących nawierzchni. Powstała również nowa ulica, wchodząca w skład śródmiejskiej obwodnicy Białegostoku.

Spadek kursu euro sprawił, że przy realizacji II etapu projektu miasto zaoszczędziło sporo pieniędzy.

- Dzięki naszym staraniom, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego zgodziło się, aby zaoszczędzone środki zostały wydane na miejskie potrzeby – wyjaśnia Adam Poliński, zastępca prezydenta miasta. - I tak, zamiast planowanych 24 nowych autobusów, do spółek przewoźniczych trafi ich aż 48, czyli dwa razy więcej. Niewykluczone, iż dalsze oszczędności pozwolą poszerzyć projekt o kolejne zadania.

Komunikacja innowacyjna

W ostatnim etapie przedsięwzięcia przewidziana została przebudowa ciągu: al. Piłsudskiego - Dąbrowskiego (wraz z węzłem drogowym Dąbrowskiego - al. Solidarności), a także modernizacja ostatniego odcinka ul. Sienkiewicza wraz ze skrzyżowaniem z al. Piłsudskiego.

Ale poprawa jakości transportu zbiorowego to nie tylko dobre drogi i zakupy nowych pojazdów. Na ulicy Sienkiewicza powstanie centrum przesiadkowe, główny węzeł białostockiej komunikacji miejskiej. Przewidziane jest również stworzenie ośrodka sterowania ruchem, którego część odpowiadać będzie wyłącznie za ruch autobusowy.

Dzięki kolejnym etapom projektu białostocka komunikacja miejska wzbogaci się o 165 nowoczesnych autobusów.
Fot. Mateusz Holownia

To nie jedyne innowacje wprowadzające białostocką komunikację w nową epokę. Już w trakcie realizacji II etapu poprawy jakości systemu komunikacyjnego w mieście zaczął działać System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej, zapewniający pasażerom informację dzięki specjalnie opracowanym tablicom elektronicznym. Wprowadzona została elektroniczna karta miejska (e-karta) pełniąca funkcję elektronicznego biletu, która w przyszłości będzie stanowić kartę opłat za wszelkiego rodzaju usługi miejskie. W ostatnim etapie do Białegostoku trafią oczywiście kolejne autobusy. Tym razem ma ich być aż 74.

- Współczesne podejście do rozwoju komunikacji miejskiej nie może się ograniczać do latania dziur w jezdni - stwierdza Tadeusz Truskolaski, prezydent miasta Białegostoku. Możliwość szybkiego poruszania się i bezproblemowego dotarcia do każdego miejsca poprawia komfort życia mieszkańców oraz podnosi konkurencyjność miasta jako ośrodka gospodarczego i akademickiego.

W latach 2007-2013 Białystok zamierza pozyskać z funduszy unijnych niemal 1,2 mld złotych na inwestycje, których koszt przekracza 1,5 mld zł. Środki na realizację projektu komunikacyjnego stanowią około 20 proc. tej kwoty.

Opracowanie: Tomasz Ćwikowski,
Urząd Miejski w Białymstoku

UNIA METROPOLII
POLSKICH